

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-10-12

Social- och omsorgskontoret

**Uppföljning av Socialnämndens beslut 2018-01-29
"Riktlinjer för placering av ensamkommande asylsökande
som fyller 18 år"**

Dnr: SN 18/012

Sammanfattning av ärendet

I januari 2018 beslutade socialnämnden att anta kontorets förslag till riktlinjer för att möjliggöra för ensamkommande att bo kvar även efter att de blivit 18 år.

Nämnden gör nu en uppföljning av beslutet för att undersöka hur riktlinjerna efterlevts. Resultatet visar att riktlinjer i stort har efterlevts, men att det finns vissa undantag.

Social- och omsorgskontoret föreslår att nämnden godkänner uppföljningen.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges beslut 2017-12-18, § 217

Socialnämndens beslut 2018-01-29, § 6

Social- och omsorgskontorets "Riktlinjer för placering av ensamkommande asylsökande som fyller 18 år"

Ärendet

Ärendet är en uppföljning av effekterna och resultaten av ovan nämnda beslut från 2018-01-29 till 2018-12-31.

Har riktlinjen följts?

Ja. Det gjordes ett undantag i december och två i januari inför det förväntade beslutet.

Hur många har omfattats av beslutet?

5 har hittills omfattats av beslutet, varav en är avslutad på grund av att han fick TUT. Det finns ytterligare 2 stycken som innan årets slut fyller 18 år och som omfattas av beslutet

Har riktlinjens målgrupp kunnat bo kvar i kommunen?

Samtliga ungdomar utom 1 har kunnat bo kvar. Utflyttningen berodde på att vårdgivaren flyttade sin verksamhet utanför kommunen och ungdomen fick bo kvar och flytta med.

Har riktlinjens målgrupp fått tryggare förhållanden i samband med flytt?

Ovissheten för dessa ungdomar har ökat pga korta beslut, höga krav vilket lett till ökad stress.

Har bistånden omprövats inom 3 månader?

Vid ett tillfälle blev omprövningen försenad pga handläggarsbyte

Har målgruppen uppfyllt kraven på fungerande skolgång?

Det har krävts ganska intensiva kontakter med skolan i ett par av ärendena för att få till en fungerande skolgång. Resultatet att detta arbete har dock visat sig vara mycket gott.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering**Vad har nämndens beslut och riktlinjerna inneburit ekonomiskt?**

Ett par av ungdomarna bor hos släktingar och skulle blivit kvar i sina placeringar även utan stöd från socialtjänsten.

Om vi räknar på kommunens ökade kostnader för hela 2018 inklusive de två som fyller år i november blir den totala summan 843 500:-.

Socialnämndens beslut

Uppföljningen av riktlinjer för placering av ensamkommande asylsökande som fyller 18 år godkänns.

Lenita Granlund

Socialdirektör

Annika Rådström

Resultatområdeschef

Handläggare: Tommy Hjerner
Verksamhetsstrateg
Barn & Ungdom
Telefon (direkt): 08-523 024 03
E-post: tommy.hjerner@sodertalje.se

Riktlinje| 2018-01-18

Riktlinjer för placering av ensamkommande barn som fyller 18 år

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund.....	3
1.1	Tillfälligt kommunbidrag	3
1.2	Socialnämnden i Södertäljes beslut.....	3
2.	Syfte.....	3
3.	Ansvar för asylsökande.....	4
4.	Asylsökande <u>ensamkommande</u> som saknar omfattande individuella vårdbehov.....	4
4.1	Beslut om bistånd i form av boende.....	4
4.1.1	Beslut om uppehållstillstånd	5
4.1.2	Beslut om avslag och avvisning/utvisning.....	5

1. Bakgrund

Under 2015 kom det över 35 000 ensamkommande barn och unga till Sverige för att söka asyl. Detta har medfört att många av de som har kommit har fått vänta länge på ett slutgiltigt besked om de får stanna i Sverige. Många har därför hunnit rota sig i den kommun där de bott under väntetiden. Från och med 2017-07-01 får kommunerna ersättning för ensamkommande unga som vårdas enligt LVU eller som har motsvarande vårdbehov, till exempel på grund av kriminalitet eller missbruk och vårdas enligt SoL. Det förutsätter att vården påbörjas innan barnet fyllde 18 år. Tidigare har kommunen kunnat få ersättning för unga som vårdas enligt SoL även om vårdbehovet inte motsvarar det som krävs för LVU, men detta är numera ändrat.

Förutom att det krävs större vårdbehov hos individen för att kommunen ska kunna få ersättning från staten har även ersättningsnivåerna ändrats sedan 2017-07-01, vilket innebär att kommunerna får lägre ersättning för de ensamkommande barn som de har placerade.

1.1 Tillfälligt kommunbidrag

Kommunerna har fått ett tillfälligt kommunbidrag för att möjliggöra att ensamkommande asylsökande barn som fyller 18 år innan slutligt beslut i asylärendet ska kunna bo kvar i kommunen. Syftet med bidraget är att ensamkommande som fyller 18 år innan slutligt beslut i asylärendet ska kunna gå färdigt skolan och ha kvar sitt sociala nätverk.

1.2 Kommunfullmäktige i Södertäljes beslut

Kommunfullmäktige beslutade 2017-12-18, § 217 att:

1. utifrån 4 kap. 2 § SoL ge individuellt anpassade bistånd till ensamkommande flyktingbarn som anvisats till Södertälje kommun och ännu inte fått beslut från Migrationsverket när de fyllde 18 år. Syftet med stödet ska vara att möjliggöra att barn som rotat sig i kommunen och kan bo kvar i kommunen under en kortare övergångsperiod alternativt får tryggare förhållanden i samband med flytt, om det finns skäl att säkra kontinuiteten.
2. beslut om bistånd ska vara tillfälligt och ska omprövas om 3 månader
3. uppdra till Socialdirektören att utarbeta erforderliga förändringar av riktlinjer och arbetsrutiner
4. Södertälje kommun ska uppmana riksdag och regering att skapa tydliga och enhetliga regler i dessa frågor

2. Syfte

Syftet med riktlinjen är att genom politiskt antagna riktlinjer säkerställa en rättssäker bedömning av ensamkommande unga som fyller 18 år innan slutligt beslut i asylprocessen, ”ges möjlighet att bo kvar i kommunen under en kortare övergångsperiod, alternativt får tryggare förhållanden i samband med flytt, om det finns skäl att säkra kontinuiteten.”¹

¹ Kommunfullmäktiges beslut

3. Ansvar för asylsökande

Det är staten, genom Migrationsverket, som har ansvar för vuxna asylsökande. För ensamkommande barn, det vill säga personer under 18 år som kommer utan vårdnadshavare och söker asyl, har kommunerna ett ansvar för mottagandet. När ett ensamkommande barn fyller 18 år är det Migrationsverket som övertar ansvaret för logi, bistånd med mera. Kommunens ansvar upphör då. Det är endast när det finns omfattande individuella vårdbehov som kommunen kan fatta beslut om fortsatt vård i kommunens regi. Detta görs med stöd av 4 kap 1 § SoL eller LVU.

Om personen själv ordnar boende och därför tackar nej till plats på anläggningsboende som erbjuds av Migrationsverket, kommer personen inte att kunna få hjälp av Migrationsverket med boende igen. Personen har rätt att ändra sig, men endast inom tio dagar efter att hen tackat nej. För att Migrationsverket ska anvisa personen till en kommun för boende när hen fått uppehållstillstånd, krävs att personen bor på anläggningsboende vid tidpunkten för beslut om uppehållstillstånd.

4. Asylsökande ensamkommande som saknar omfattande individuella vårdbehov

För de individer som saknar omfattande individuella vårdbehov kan kommunen inte fatta beslut om fortsatt placering enligt 4 kap 1 § SoL. I 4 kap 2 § SoL finns en möjlighet för kommunen att ge bistånd utöver vad som följer av 4 kap 1 § SoL om det finns skäl för det.

Beslut om fortsatt boende för asylsökande som fyller 18 år innan slutligt beslut i asylärendet kan därför fattas enligt 4 kap 2 § SoL.

4.1 Beslut om bistånd i form av boende

Om ett ensamkommande barn fyller 18 år innan slutligt beslut i sitt asylärende vill bo kvar i kommunen ska hen ansöka (18-års ansökan) om fortsatt bistånd enligt SoL. Socialtjänsten gör först en kontroll för att bedöma om det finns skäl för fortsatt bistånd enligt 4 kap 1 § SoL.

Bedöms ett sådant behov inte föreligga ska ansökan avslås enligt 4 kap 1 § SoL och ansökan prövas enligt 4 kap 2 § SoL.

Det är en skyldighet för handläggaren att informera den sökande om de konsekvenser som uppstår för den sökande genom att tacka nej till ett boende anordnat av Migrationsverket.

För att en ansökan ska kunna beviljas enligt 4 kap 2 § SoL krävs;

- Att den sökande är att betrakta som ett ensamkommande barn som anvisats till och placerats av Södertälje kommun.
- Att den sökande ska fylla 18 år 2018 eller vid en åldersuppskrivning är upp till 20 år
- Att den sökande inte har fått något beslut på sin asylansökan.
- Att den sökande har fungerande gymnasiestudier
- Att den sökande har rotat sig samt är kvar i sitt av kommunen anlitade boende.

Uppfylls inte samtliga av dessa kriterier skall ansökan avslås om inte särskilda skäl finns och den sökande hänvisas till Migrationsverket om han eller hon behöver hjälp med att ordna boende.

En beräkning ska göras utifrån Försörjningsstöds normer och regler för hur mycket den sökande själv ska bidra med till boendekostnaden utifrån sina inkomster, t.ex. enligt LMA och CSN. Ekonomisk komplettering enligt 4 kap 2 § SoL gäller enbart boendekostnad. Andra ersättningar och behov får sökas hos Migrationsverket.

Ett gynnande beslut ska vara tillfälligt och ska omprövas inom 3 månader.

Ett gynnande beslut kan också omprövas om den unge under placeringstiden inte uppfyller ovanstående kriterier om skolgång, socialt nätverk eller fungerande daglig livsföring.

I begreppet ”fungerande gymnasiestudier” ingår att den unge inte har någon ogiltig frånvaro. Bedömning av detta utgår från samma krav som ställs på gymnasieungdomar i ordinarie gymnasieprogram. Enligt CSN:s riktlinjer gäller följande: Om eleven är borta ogiltigt under 4 tillfällen på en månad, och det omfattar cirka 5 timmar totalt kan CSN dra in studiemedlet.

4.1.1 Beslut om uppehållstillstånd

Får personen beslut om uppehållstillstånd upphör beslut om bistånd enligt 4 kap 2 § SoL att gälla och individen hanteras på samma sätt som andra unga vuxna som bor i eget boende och får uppehållstillstånd.

4.1.2 Beslut om avslag och avvisning/utvisning

En person som får avslag på sin asylansökan har rätt till fortsatt bistånd enligt 4 kap 2 § SoL, under förutsättning att kriterierna om skolgång, nätverk och fungerande daglig livsföring uppfylls.

Beslutet gäller under en kortare övergångsperiod alternativt får tryggare förhållanden i samband med flytt, om det finns skäl att säkra kontinuiteten. Det kan röra sig om att hinna ordna ett planerat avslut och byte av skolan, eller för att ordna en trygg flyttning till boende i migrationsverkets regi.

En del av de unga som fyller 18 år 2018, och som kan bli aktuella för bedömning av om de har möjlighet att bo kvar i kommunen under asylprocessen, blir uppskrivna i ålder av Migrationsverket innan IFNs beslut hinner fattas.

JO har klargjort att Migrationsverkets åldersbedömningar under deras beslutsprocess är beslut under handläggningstid som enligt 14 kap 3 § utlänningslagen (2005:716) inte är överklagningsbara. (JO 2013/14 s 361). Detta innebär att först när ett överklagbart beslut om uppehållstillstånd - där åldersuppskrivning ingår - har vunnit laga kraft får den nya åldersbedömningen en rättsverkan för andra myndigheter än Migrationsverket och därmed även för kommunen.

Socialtjänsten ska därför göra en egen bedömning (helt fristående från Migrationsverkets bedömning) om en ung person *uppenbart* är ett barn och därmed kan beviljas bistånd till insatser som exempelvis barnboende. Eller om personen *uppenbart inte* är ett barn och därmed inte ska beviljas bistånd till barnboende.

Vad menas med tidsfrist?

Ett beslut om avslag och utvisning från Migrationsverket förenas med en tidsfrist, det vill säga en viss tid, som personen får på sig att lämna landet efter att beslutet har vunnit laga kraft. Vanligtvis är tidsfristen på 2 eller 4 veckor. Hur lång tidsfrist en person har fått finns i beslutet om avslag och utvisning fattat av Migrationsverket.

Om personen inte har lämnat landet när tidsfristen har löpt ut förlorar hen rätten till boende och ekonomiskt stöd från Migrationsverket.

§ 6 Riktlinjer för placering av ensamkommande asylsökande som fyller 18 år

Dnr: SN 18/012

Sammanfattning av ärendet

På grund av ett högt flyktingmottagande har handläggningstiderna hos Migrationsverket blivit långa. Detta innebär att många asylsökande unga hinner fylla 18 år innan besked ges, och hinner därmed rota sig i de kommuner där de varit placerade. Regeringen har gett kommunerna ett tillfälligt kommunbidrag för 2017 och 2018 som ska möjliggöra för ungdomarna att bo kvar även efter att de blivit 18 år, till exempel för att avsluta pågående studier.

Kommunfullmäktige beslutade 2017-12-18, § 217 att:

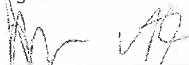
1. utifrån 4 kap. 2 § SoL ge individuellt anpassade bistånd till ensamkommande flyktingbarn som anvisats till Södertälje kommun och ännu inte fått beslut från Migrationsverket när de fyllde 18 år. Syftet med stödet ska vara att möjliggöra att barn som rotat sig i kommunen och kan bo kvar i kommunen under en kortare övergångsperiod alternativt får tryggare förhållanden i samband med flytt, om det finns skäl att säkra kontinuiteten.
2. beslut om bistånd ska vara tillfälligt och ska omprövas om 3 månader
3. uppdra till Socialdirektören att utarbeta erforderliga förändringar av riktlinjer och arbetsrutiner
4. Södertälje kommun ska uppmana riksdag och regering att skapa tydliga och enhetliga regler i dessa frågor

Utifrån ovanstående beslut har förslag till riktlinjer utarbetats av Social- och omsorgskontoret.

Riktlinjerna omfattar de asylsökande som fyller 18 år under 2018. Förutsättningen för att få ansökan beviljad enligt 4 kap. 2§ SoL är att den unge studerar och inte har fått något beslut på asylansökan. Riktlinjerna föreslås gälla för 2018.

Kontoret föreslår att Socialnämnden antar kontorets förslag till riktlinjer för placering av ensamkommande asylsökande som fyller 18 år.

Justerandes signum

Anslagsdatum

Utdragsbestyrkande

Beslutsunderlag

Riktlinjer för placering av ensamkommande asylsökande som fyller 18 år, daterad

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse, daterad

Yrkande

1. Ale Friberg (V), Roland Håkansson (MP) och samtliga ledamöter för S föreslår redaktionella ändringar.
2. Ale Friberg (V) föreslår att riktlinjen ska gälla för 2018
3. Anne-Marie Larsson (M) yrkar på att riktlinjen avslås.

Proposition

1. Ordföranden ställer sitt förslag om att anta riktlinjerna mot Anne-Marie Larssons (M) förslag om att avslå riktlinjerna och finner att nämnden beslutar att anta kontorets förslag till riktlinjer för placering av ensamkommande asylsökande som fyller 18 år.
2. Ordföranden frågar om riktlinjerna ska gälla för 2018 och finner bifall.

Socialnämndens beslut

1. Nämnden antar kontorets förslag till riktlinjer för placering av ensamkommande asylsökande som fyller 18 år med redaktionella förändringar.
2. Riktlinjerna gäller för 2018.

Reservation

Anne-Marie Larsson (M), reserverar sig mot förslaget och lämnar en skriftlig reservation, protokollsbilaga § 6A, till protokollet. Ingrid Hult (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Anne-Marie Larssons förslag.

Beslutet skickas till
Akten

Barn och ungdom

Kommunstyrelsen

Justerandes signum 	Anslagsdatum	Utdragsbestyrkande
---	--------------	---

§ 217 Asylsökande ensamkommande som fyller 18 år

SÖDERTÄLJE KOMMUN	
Social- och omsorgskontoret	
2018-01-07	
SN	
Dnr: 17/061	Dokument: 20938

Bil A:200, Dnr: KS 17/283

Sammanfattning av ärendet

Ensamkommande som fyller 18 år och är fortsatt asylsökande är att betrakta som vuxna och ansvaret övergår därmed till Migrationsverket. Det innebär att kommunen inte kan ge bistånd enligt 4 kap 1 § SoL (socialtjänstlagen) för sådant som ingår i statens ansvar, exempelvis boende. I Södertälje förbereds de ensamkommande unga på att överflytt till Migrationsverkets anläggningsboenden kommer att ske i samband med att de fyller 18 år och är fortsatt asylsökande. Om de sedan beviljas uppehållstillstånd görs en kommunanvisning med stöd till boende. För de med omfattande vårdbehov, som bedömts utifrån LVU (lagen om vård av unga), ansvarar socialtjänsten för placering.

Regeringen har föreslagit ett tillfälligt bidrag som ska ge kommuner möjlighet att låta ensamkommande som fyller 18 år få stanna i kommunen tills beslut om asyl ges. Att behålla ensamkommande asylsökande som fyllt 18 år i Södertälje under fortsatt asylprocess innebär dock merkostnader för kommunen. Då många av ungdomarna förväntas vara kvar under längre tid kommer även kostnader att kvarstå.

Vid överflyttning till Migrationsverkets boenden finns en viss verkställighetstid, vilket innebär att socialnämnden ansvarar för kostnader för boende och uppehälle under tiden. Dessa kostnader ersätts inte av Migrationsverket. Det föreslagna kommunbidraget kan därför användas för att täcka dessa kostnader. Förvaltningen föreslår att socialnämnden fortsättningsvis fortsätter tillämpa gällande regelverk avseende ansvarsfördelning mellan staten och kommunerna för ensamkommande som fyller 18 år samt att föreslaget kommunbidrag används för att finansiera kostnader för boende och uppehälle innan överflytt till Migrationsverket sker.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokoll den 15 december 2017, § 262

Skrivelse från S, MP och V den 15 december 2017

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse den 19 oktober 2017

PM den 19 oktober 2017, reviderad den 29 november 2017

Socialnämndens beslut den 12 december 2017, § 144

Yrkanden

Boel Godner (S), Nils Carlsson Lundbäck (MP), Nina Wahlin (C), Mats Siljebrand (L), David Winerdal (KD) och Metin Hawsho (L) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anne-Marie Larsson (M) och Beata Kuniewicz (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2017-12-22	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition om avslag eller bifall på respektive yrkande och finner då att kommunfullmäktige beslutat att bifalla kommunstyrelsens förslag i enlighet med yrkandena från Boel Godner (S) m fl.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Utifrån 4 kap. 2 § SoL ges individuellt anpassade bistånd till ensamkommande flyktingbarn som anvisats till Södertälje kommun och ännu inte fått beslut från Migrationsverket när de fyller 18 år. Syftet med stödet ska vara att möjliggöra att barn som rotat sig i kommunen och kan bo kvar i kommunen under en kortare övergångsperiod alternativt får tryggare förhållanden i samband med flytt, om det finns skäl att säkra kontinuiteten.
2. Beslut om bistånd ska vara tillfälligt och ska omprövas om 3 månader.
3. Socialdirektören får i uppdrag att utarbeta erforderliga förändringar av riktlinjer och arbetsrutiner.
4. Södertälje kommun ska uppmana riksdag och regering att skapa tydliga och enhetliga regler i dessa frågor.

Reservationer

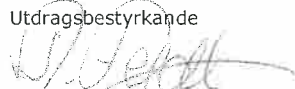
Anne-Marie Larsson (M) anmäler reservation till protokollet till förmån för förvaltningens förslag.

Beata Kuniewicz (SD) anmäler reservation till protokollet till förmån för förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till
Social- och omsorgskontoret

Socialnämnden

Akten

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2017-12-22	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---